

PROGRAMFÜZET

A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA
ERDÉLYBEN

Erdélyi Múzeum-Egyesület

Kolozsvár
2002. november 23.

A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA ERDÉLYBEN

Erdélyi Múzeum-Egyesület

**Kolozsvár
2002. november 23.**

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület 1859. november 23–26. között tartotta alakuló ülését Kolozsvárt. Azóta is az EME a tudományosság egyik fő szervezője és művelője Erdélyben.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöksége elhatározta, hogy évenkénti rendszerességgel megünnepli ezt az eseményt **A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA ERDÉLYBEN** című konferenciával, amely a különböző tudományok és tudományos műhelyek számára fórumot teremt az elért eredmények bemutatására, megvitatására, valamint a jövőbeni feladatok kijelölésére és egyeztetésére.

A konferencia felöleli a tudományosság valamennyi szakterületét, melyet az EME szakosztályaiban művelnek.

Kolozsvár, 2002 novemberében

A MAGYAR TUDOMÁNY NAPJA ERDÉLYBEN
konferencia
műsorának időrendi beosztása

2002. november 23., szombat

Idő	PLENÁRIS ÜLÉS
10 ⁰⁰ -10 ¹⁵	Vizi E. Szilveszter, az MTA elnöke: <i>Üdvözlőbeszéd</i>
10 ¹⁵ -10 ³⁰	Egyed Ákos, az EME elnöke: <i>Elnöki beszámoló az Erdélyi Múzeum-Egyesület helyzetéről</i>
10 ³⁰ -10 ⁴⁵	<i>Együtműködési nyilatkozat aláírása az MTA és az EME között</i>
10 ⁴⁵ -11 ⁰⁰	Jakó Zsigmond, az EME tiszteleti tagja: <i>Humán- és társadalomtudományok helyzete Erdélyben</i>
11 ⁰⁰ -11 ¹⁰	Markó Bálint, az EME Természettudományi és Matematikai szakosztályának elnöke: <i>A természettudományi kutatások lehetőségei</i>
11 ¹⁰ -11 ²⁵	Brassai Zoltán, professzor, Marosvásárhely: <i>Az orvostudományi kutatások időszerű kérdései Erdélyben</i>
11 ²⁵ -11 ³⁵	Gyenge Csaba, az EME alelnöke: <i>A műszaki tudományok jelene és jövője</i>
11 ³⁵ -11 ⁵⁰	OPERAÁRIÁK előadja: Hary Judit , a Kolozsvári Magyar Opera magánénekesnője, zongorán kíséri: Hary Béla , a Kolozsvári Magyar Opera karmestere
11 ⁵⁰ -12 ⁰⁰	Berényi Dénes , az MTA „Magyar Tudományosság Külföldön” Elnöki Bizottság elnöke: <i>Zárszó</i>

Helyszín: *Protestáns Teológiai Intézet díszterme*
(Kolozsvár, Bocskai/Avram Iancu tér 13. I. emelet)

Idő	EBÉDSZÜNET
12 ⁰⁰ -13 ⁰⁰	Protestáns Teológiai Intézet ebédlője

Helyszín: *Protestáns Teológiai Intézet ebédlője, udvari alagsor*

Idő	EMLÉKTÁBLA LELEPLEZÉSE A HÁZSONGÁRDI TEMETŐBEN
13 ³⁰ -14 ⁰⁰	Megemlékezik az elhunyt akademikusokról Vizi E. Szilveszter, az MTA elnöke és Gaal György, a táblát állító Házsongárd Alapítvány üv. elnöke, Kolozsvár

Helyszín: *Házsongárdi temető*

Idő	SZEKCIÓ ELŐADÁSOK				
15 ⁰⁰ - 19 ⁰⁰	I. Bölcsészeti-, Nyelv- és Történet- tudományi Szakosztály	II. Természet- tudományi és Matematikai Szakosztály	III. Orvos- tudományi és Gyógy- szerészeti Szakosztály	IV. Jog-, Közgazda- ság- és Társadalom- tudományi Szakosztály	V. Műszaki Tudomá- nyok Szakosztálya

Helyszín: *Protestáns Teológiai Intézet I., II., IV., V. terme*

Helyszín: *Filantróp Humanitárius Alapítvány, Szentegyház /I. Maniu utca
6. szám. I. emelet, III. terem (az orvosi szakosztály)*

Idő	FOGADÁS
19 ³⁰	Erdélyi Múzeum-Egyesület székháza (Jókai/Napoca utca 2. szám)

Helyszín: *EME székháza, Rhédey – ház, Jókai/Napoca utca 2. szám*

I.
Erdélyi Múzeum-Egyesület
Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi
Szakosztálya

2002. november 23., szombat

Helyszín: *Protestáns Teológiai Intézet I. terme*

Időpont: 15⁰⁰-19⁰⁰

Elnök: **Keszeg Vilmos**

1. **dr. Szilágyi N. Sándor** (*egyetemi docens – BBTE, Bölcsész tudományi Kar*):
A kognitív nyelvészeti kutatások fontosabb tanulságai

2. **dr. Benő Attila** (*egyetemi adjunktus – BBTE, Bölcsész tudományi Kar*):
Szókölcsönzés és nyelvi kategóriák

3. **dr. Berszán István** (*egyetemi adjunktus – BBTE, Bölcsész tudományi Kar*):
Alternatív mozgásterek az irodalmi gyakorlatban

4. **Kányádi András** (*egyetemi tanársegéd – BBTE, Bölcsész tudományi Kar*):
Hagyományos és rendhagyó kutatási technikák az összehasonlító irodalomban

5. **dr. Cseke Péter** (egyetemi tanár – BBTE, Politológiai és Közigazgatási Kar):
A csíksomlyói Székely Népfőiskola történetéről
6. **dr. Tánczos Vilmos** (egyetemi docens – BBTE, Bölcsészstudományi Kar):
Hagyomány és szemléletváltás a „kolozsvári iskola” csángó kutatásában
7. **Szabó Árpád Töhötöm** (doktorandus – BBTE, Bölcsészstudományi Kar):
Hagyományos gazdálkodás és informális gazdaság – összefüggések, kérdések, problémák
8. **Pál Antal Sándor** (levéltáros, az EME marosvásárhelyi fiókjának elnöke):
Történettudományi kutatóműhelyek a Székelyföldön
9. **Nagy Mihály Zoltán** (doktorandus, tudományos munkatárs – EME):
Az észak- és dél-erdélyi magyarok deportálása 1944 őszén
10. **W. Kovács András** (doktorandus, tudományos munkatárs – EME):
A cegei gróf Wass család levéltára
A szekció munkájának összefoglalása

II.

Erdélyi Múzeum-Egyesület Természettudományi és Matematikai Szakosztálya

2002. november 23., szombat

Helyszín: *Protestáns Teológiai Intézet II. terme*

Időpont: 15⁰⁰-19⁰⁰

Elnök: Markó Bálint

1. dr. Bartók Katalin, Rusu Annamária, Kozma Amália
(BBTE, *Biológia és Geológia Kar*):
Kolozsvár légszennyezésének becslése zuzmók segítségével
2. dr. Fodorpataki László (BBTE, *Biológia és Geológia Kar*):
Növényi stresszélettani folyamatok U-vitamin jelenlétében
3. dr. Imecs Zoltán (BBTE, *Földrajz Kar*):
Térinformatika a kolozsvári földrajzoktatásban
4. dr. Kása Zoltán (BBTE, *Matematika és Informatika Kar*):
A magyar nyelvű informatikai oktatás a BBTE-n
5. dr. Kiss Szidónia (BBTE, *Biológia és Geológia Kar*):
Sugárzás okozta történések a sejtben, és azok kimutatása a mikronukleusz módszer segítségével

6. dr. Karácsonyi János (BBTE, Fizika Kar):
Elektron Ciklotron Rezonancia ionforrások
7. dr. Kolumbán József (BBTE, Matematika és Informatika Kar):
Bolyai geometriája
8. dr. Kovács Zoltán (BBTE, Pszichológia és Neveléstudományi Kar):
A természettudományi és matematika szakos tanárképzés kérdései a BBTE-n
9. Krézsek Csaba (doktorandus, Distrigaz Kft, Szászmedgyes):
Az erdélyi medence litosztratigráfiája a szekvencia-rétegtani eredmények fényében
10. dr. Mócsy Ildikó (Sapientia – EMTE, Kolozsvár):
Környezettudományi kutatások Erdélyben
11. dr. Szakács Sándor (RTA, Geodinamikai Kutatóintézet, Bukarest):
A rétegvulkánok instabilitása
12. dr. Tőkés Béla (OGYE, Marosvásárhely):
A színes nitroncsalád
13. dr. Veress Erzsébet (BBTE, Kémia Kar):
Nukleáris hulladék biztonságos "csomagolásúra" alkalmas üvegek és kerámiák

A szekció munkájának összefoglalása

III.

Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi és Gyógyszerészeti Szakosztálya

2002. november 23., szombat

Helyszín: *Filantrop Humanitárius Alapítvány, Szentegyház /I. Maniu utca
6. szám I. emelet*

Időpont: 15⁰⁰-19⁰⁰

Elnök: **Bódizs György István**

1. **dr. Gaal György** (*irodalomtörténész – Brassai Sámuel
Elméleti Líceum, Kolozsvár*):
A kolozsvári orvoscépzés története
2. **dr. Jung János** (*egyetemi tanár – OGYE, Marosvásárhely*):
*Bolyai János betegségei korabeli orvosi dokumentumok
alaján*
3. **dr. Péter H. Mária** (*ny. egyetemi docens – OGYE,
Marosvásárhely*):
*Erdélyi származású magyar gyógyszerészek a tudomány
szolgáltatában*
4. **dr. Molnár B. Géza** (*főorvos – Közegészségügyi Intézet,
Kolozsvár*):
Egészségi állapot Erdélyben – közegészségügyi értelmezésben

A szekció munkájának összefoglalása

IV.
Erdélyi Múzeum-Egyesület
Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi
Szaksztálya

2002. november 23., szombat

Helyszín: *Protestáns Teológiai Intézet IV. terme*

Időpont: 15⁰⁰-19⁰⁰

Elnök: Szász Alpár Zoltán

1. **dr. Veress Károly** (*egyetemi docens – BBTE, Történelem – Filozófia Kar*):
Alkalmazott filozófiai vizsgálódások az erdélyi magyar kultúrában

2. **dr. Gál László** (*egyetemi docens – BBTE, Történelem – Filozófia Kar*):
A mondat logikai szempontból

3. **dr. Egyed Péter** (*egyetemi docens – BBTE, Történelem – Filozófia Kar*):
Filozófiai és tudományos diszkurzus

4. **dr. Demeter Márton Attila** (*egyetemi adjunktus – BBTE, Történelem – Filozófia Kar*):
Magyar nyelvű filozófiai folyóirat-kultúra Erdélyben

5. **dr. Tonk Márton** (egyetemi adjunktus – BBTE, Történelem – Filozófia Kar):
Forráskutatások a magyar nyelvű filozófiai irodalom területén
6. **dr. Bogáthy Zoltán** (egyetemi tanár – Temesvári Nyugati Egyetem) – **Erdélyi Ildikó** (pszichológus, Temesvár):
Szervezetpszichológiai kutatások Romániában és Temesvárott
7. **János Réka** (egyetemi adjunktus – Pszichológia és Neveléstudományi Kar):
Aktuális pszichológiai kutatások – általános áttekintés
8. **dr. Neményi Ágnes** (egyetemi docens – BBTE, Szociológia Kar):
Társadalmi mobilitási gondok az erdélyi felsőfokú oktatásban
9. **Magyari Tivadar** (egyetemi adjunktus – BBTE Szociológia Kar):
Aktuális szociológiai kutatások – általános áttekintés
10. **dr. Vincze Mária** (egyetemi tanár – BBTE, Közgazdaságtudományi Kar):
A vidékfejlesztés szűk keresztmetszetei Erdélyben

11. dr. Vofkori László (egyetemi docens, Sapientia – EMTE,
Csíkszereda):

Székelyföld fejlesztési kistérségei

12. Veress Emőd (doktorandus, Pécsi Tudományegyetem;
jogtanácsos, RMDSZ):

Rendeleti jogalkotás Romániában

13. dr. Lőrincz József (egyetemi adjunktus – BBTE, Politika- és
Közigazgatás-tudományi Kar):

A mindennapi élet értékei az átmeneti időszakban

14. dr. Salat Levente (egyetemi adjunktus – BBTE, Politika- és
Közigazgatás-tudományi Kar):

A kulturális megosztottság kihívásai napjainkban

A szekció munkájának összefoglalása

V.

Erdélyi Múzeum-Egyesület
Műszaki Tudományok Szakosztálya

2002. november 23., szombat

Helyszín: *Protestáns Teológiai Intézet V. terme*

Időpont: 15⁰⁰-19⁰⁰

Elnök: Bitay Enikő

1. **dr. Kerekes Sándor** (*a Kolozs megyei Tanács alelnöke, Kolozsvár*):
Az ipari parkok mint a gazdaságfejlesztés eszközei
2. **dr. Gyenge Csaba** (*tanszékvezető egyetemi tanár – Kolozsvári Műszaki Egyetem, Gépgyártó Kar*):
CNC fogköszörülés
3. **dr. Dudás Illés** (*tanszékvezető egyetemi tanár – Miskolci Műszaki Egyetem, Gépészmérnöki Kar*):
Csavarfelületek korszerű gyártásgeometriája
4. **dr. Delesega Gyula**, (*egyetemi tanár – Temesvári Műszaki Egyetem, Villamosmérnöki Kar*):
Szakaszolók melegedésének számítógépes eredményei

5. **dr. Selinger Sándor** (*főiskolai tanár – GDF Erdélyi Konzultációs Központ igazgatója*):
A térinformatika és a fenntartható fejlődés

6. **dr. Dávid László** (*tanszékvezető egyetemi tanár, Sapientia – EMTE, Marosvásárhely*):
Mesterséges intelligencia alkalmazása a műszaki tudományokban

7. **dr. Bíró Károly** (*egyetemi tanár – Kolozsvári Műszaki Egyetem, Elektronika Kar*):
Új típusú villanymotorok

8. **dr. Csibi Vencel** (*egyetemi tanár – Kolozsvári Műszaki Egyetem, Mechanika Kar*):
Különleges fogaskerékajtások a mechatronikában

9. **dr. Varga Béla** (*egyetemi tanár – Transilvania Egyetem, Anyagtudományi Kar, Brassó*):
Alumínium a gépkocsüparban

10. **dr. Bitay Enikő** (*tudományos munkatárs – EME*):
Kopásállóság növelése lézeres felületkezeléssel

11. **dr. Kerekes László** (egyetemi tanár – Bogdan Vodă
Keresztény Egyetem, Menedzser Kar, Kolozsvár):
*Irányítási és biztonsági rendszerek bevezetésének
jelentősége Románia EU- csatlakozásának előkészítésében*
12. **dr. Szabó Bálint** (egyetemi tanár – Kolozsvári Műszaki
Egyetem, Építő- és Építészmérnöki Kar):
Történeti tartószervezetek és a kulturális örökség
13. **dr. Köllő Gábor** (egyetemi tanár – Kolozsvári Műszaki
Egyetem, Építő- és Építészmérnöki Kar):
A XXI. század vasúti közlekedése
14. **dr. Pay Jenő** (egyetemi tanár – Nagybányai Műszaki Egyetem,
Mechanika Kar):
Hordócsigás hajtóművek
15. **dr. Sándor László** (ny. egyetemi tanár – Kolozsvári Műszaki
Egyetem):
Az autóipar történetéről

A szekció munkájának összefoglalása

ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET

Ro, 3400 Kolozsvár/Cluj, Jókai/Napoca utca 2-4.

Postafiók: O.P. 191., Tel/Fax:+40-264-195176

Honlap: <http://www.eme.ro>, * e-mail: titkarsag@eme.ro

Támogatók

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA

AKAIV JÁNOS ALAPÍTVÁNY

ILLYÉS KÖZALAPÍTVÁNY

Dr. Dr. h. c. Dudás Illés - Miskolc

S&V SERV Kft. - Kolozsvár

SOOTER'S Kft. - Kolozsvár

ZORZEV IMPEX Kft. - Kolozsvár